

Guía Docente				
Datos Identificativos			2024/25	
Asignatura (*)	Traballo fin de grao	Código	661G01033	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos	Para a defensa e avaliación ter superados o resto dos créditos do Título.			
Departamento	Enfermería			
Coordinación	Souto Fernández, Estela	Correo electrónico	estela.souto@udc.es	
Profesorado	Garcia Fraguela, Berta	Correo electrónico	berta.fraguela@col.udc.es	
	Souto Fernández, Estela		estela.souto@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	O Traballo Fin de Grao consiste na realización por parte do alumnado dun traballo individual tutelado no que se apliquen e desenvolvan os coñecementos e habilidades adquiridos durante o período de aprendizaxe do Grao en Enfermería. O Traballo de Fin de Grao pretende posibilitar a preparación para o exercicio profesional e para a iniciación científica. Así, a súa finalidade consiste en que a/o estudante poida afondar en temáticas máis próximas ao seu interese coa orientación de docentes que actúan nesa mesma área.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Reunir as mellores evidencias científicas disponibles para proporcionar cuidados de enfermaría.	A10	B2
	A18	B3	C3
	A19	B4	C4
	A20	B8	C6
	A21	B11	C9
	A22	B12	C13
	A23	B13	
	A24	B19	
	A32	B23	

Seleccionar un problema obxecto de estudo, desenvolver os procedementos para a súa resolución e realizar a súa defensa.	A14	B1	C1
	A18	B2	C2
	A19	B3	C3
	A20	B4	C4
	A21	B5	C5
	A22	B6	C6
	A23	B7	C7
	A24	B8	C8
	A31	B9	C9
	A32	B10	C10
	A40	B11	C11
	A41	B12	C12
	A42	B13	C13
	A43	B14	
	A44	B15	
	A45	B16	
	A46	B17	
	A47	B18	
	A48	B19	
	A49	B20	
	A50	B21	
	A51	B22	
	A52	B23	
	A53	B24	
A54			
A55			
A56			
A57			
A58			
A59			
A60			
A61			
A62			
Trasmitir propostas, problemas e solucións a un público especializado.		B1	C1
		B2	C3
		B4	C4
		B7	C5
		B8	C6
		B9	C8
		B10	C10
		B11	C11
		B12	C12
			C13

Contidos	
Temas	Subtemas

<p>O traballo de fin de grao tratará fundamentalmente acerca de temas e aspectos da profesión enfermeira. É un proceso individual onde o estudante deberá optar entre os campos temáticos seguintes para desenvolver os seus estudos:</p> <p>Bloque I: Práctica profesional, ética e legal</p> <p>Bloque II: Educación e bases teóricas e metodolóxicas da enfermaría</p> <p>Bloque III: Prestación e xestión de coidados de enfermaría nos distintos ámbitos da práctica</p> <p>Bloque IV: Comunicación terapéutica e relacións interpersoais</p>	<p>Bloque I</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ética e práctica profesional - Aspectos legais da práctica profesional <p>Bloque II</p> <ul style="list-style-type: none"> - Educación para a saúde - Bases teóricas e metodolóxicas da enfermaría <p>Bloque III</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prestación e xestión de coidados de enfermaría no ámbito hospitalario - Prestación e xestión de coidados de enfermaría no ámbito comunitario - Prestación e xestión de coidados de enfermaría no ámbito sociosanitario <p>Bloque IV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Comunicación terapéutica - Relacións interpersoais. - Relación de axuda
--	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	B4 B9 B12 B13 C10 C11 C12 C13	1	0	1
Traballos tutelados	A10 A14 A18 A19 A20 A21 A22 A23 A24 A31 A32 A40 A41 A42 A43 A44 A45 A46 A47 A48 A49 A50 A51 A52 A53 A54 A55 A56 A57 A58 A59 A60 A62 A61 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21 B22 B23 B24 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13	0	130	130
Presentación oral	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B11 B12 B13 B21 C1 C3 C4 C12 C13	1	9	10
Atención personalizada		9	0	9
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividade que se levan a cabo o inicio do periodo lectivo consistente unha sesión na que se especifican tódolos aspectos necesarios para o correcto desenvolvemento da materia.
Traballos tutelados	<p>Proceso de ensinanza orientado á aprendizaxe dos estudantes mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado.</p> <p>Os estudantes poderán elixir entre os seguintes tipos de traballos:</p> <p>? Traballo de revisión bibliográfica. Permite aos estudantes identificar, analizar e resumir a literatura existente para determinar o coñecemento actual sobre un tema, área ou problema. Deberá conter os seguintes apartados: resumo, introducción, definición de obxectivos, desenvolvemento, discusión/conclusións, bibliografía.</p> <p>? Deseño proxecto de investigación. Permite aos estudantes realizar o deseño dun estudo co obxectivo de definir cuidadosamente cada unha das partes que debe conter un traballo científico. Deberá conter os seguintes apartados: resumo, introducción, definición de hipótese e obxectivos, metodoloxía, limitacións e beneficios, cronograma, memoria económica, consideracións éticas, bibliografía.</p> <p>? Traballos de investigación. Permite aos estudantes explorar, describir e analizar fenómenos relacionados coa actividade profesional. Deberá conter os seguintes apartados: resumo, introducción, definición de hipótese e obxectivos, metodoloxía, resultados, discusión e conclusións, consideracións éticas, bibliografía.</p> <p>? Estudio de caso. Permite aos estudantes realizar a análise minuciosa dun caso para comprender en profundidade o problema de estudo. Deberá conter os seguintes apartados: resumo, introducción, definición de obxectivos, desenvolvemento, discusión/conclusións, consideracións éticas, bibliografía.</p>
Presentación oral	<p>Consistirá na exposición oral dos aspectos mais relevantes do traballo realizado durante un tempo máximo de 10 minutos, poderá axudarse dos medios informáticos e audiovisuais que estime pertinentes. A exposición oral será en galego ou castelán.</p> <p>Con posterioridade terá que atender as preguntas, as aclaracións, os comentarios e as suxestións que puideren formularlle os membros do tribunal de avaliación.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	A atención personalizada ten como finalidade orientar aos estudantes no desenvolvemento e planificación do traballo, axudar na resolución de problemas e estimular a motivación polo estudo. O seguimento farase de forma individual, de xeito excepcional poderá realizarse en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico e Teams.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación

Traballos tutelados	A10 A14 A18 A19 A20 A21 A22 A23 A24 A31 A32 A40 A41 A42 A43 A44 A45 A46 A47 A48 A49 A50 A51 A52 A53 A54 A55 A56 A57 A58 A59 A60 A62 A61 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20 B21 B22 B23 B24 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C11 C12 C13	Na avaliación teranse en conta os seguintes criterios: - Comunicación escrita. - Relevancia para a actividade de enfermaría. - Desenvolvemento de competencias do título. - Desenvolvemento dos apartados segundo o tipo de traballo elixido - Creatividade, orixinalidade.	80
Presentación oral	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B11 B12 B13 B21 C1 C3 C4 C12 C13	Na avaliación teranse en conta os seguintes criterios: - Comunicación oral. - Xestión do tempo - Dominio do contido e pensamento crítico. - Creatividade e calidade da presentación.	20

Observacións avaliación

Para a cualificación final establecerase a media aritmética das cualificacións asignadas ao TFG por cada un dos membros do tribunal. Os mesmos criterios de avaliación para: 2ª oportunidade, adiamento de oportunidade e matrícula parcial. A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Salamanca-Castro AB (2013). El aeiou de la investigación en Enfermería. FUDEN
 - Montesó-Curto P, Lleixà-Fortuño, M (2017). Investigación en enfermería: teoría y práctica. Tarragona: Publicacions Universitat Rovira i Virgili
 - Polit DF, Beck CT (2018). Investigación en enfermería: fundamentos para el uso de la evidencia en la práctica. L'Hospitalet de Llobregat: Wolters Kluwer
 - Grove SK, Gray J (2019). Investigación en Enfermería: desarrollo de la práctica enfermera basada en la evidencia. Barcelona: Elsevier
 - Argimón Pallas JM, Jimenez Villa J. (2019). Métodos de investigación clínica y epidemiológica. Barcelona: Elsevier
 - Echevarría-Pérez P, Giménez-Fernández M, Giró-Fortmatger MD, Romero-Sánchez JM (2020). Investigación en metodología y lenguajes enfermeros. Barcelona: Elsevier
 - Pino-Casado R, Martínez-Riera JR (2022). Manual para la elaboración y defensa del trabajo de fin de grado en Ciencias de la Salud. Barcelona: Elsevier
 - Escrivá-Gracia J (2023). Investigación clínica y epidemiológica en enfermería: alcanzar la suficiencia e independencia. Madrid: España ediciones Díaz de Santos
 - NANDA Internacional. (2021). Diagnósticos Enfermeros: Definiciones y Clasificación.2021-23. 12 ed.Ed. Elsevier. Madrid
 - Jiménez-Navarro M (2022). Investigación para la salud. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericana
 - Flynn MB, Martínez MR, Ackley BJ, Ladwig GB (2023). Manual de diagnósticos de enfermería: guía para la planificación de cuidados. Barcelona: Elsevier
 - Moorhead S, Swanson E, Johnson M. (2024). Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC). Medición de Resultados en Salud.. 7ª Edición. Barcelona. Elsevier
 - Wagner Ch M, Butcher HK, Clarke MF. (2024). Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC). 8ª Edición. Barcelona: Elsevier
 - Mercado FJ, Gastaldo D, Calderon C (2002). Investigación cualitativa en salud en Iberoamerica. Métodos, análisis, ética. . Guadalajara(Mexico): Universidad de Guadalajara
 - Mercado FJ, Gastaldo D, Calderon C (2002). Paradigmas y diseños de la investigación cualitativa en salud. Una antología iberoamericana.. Guadalajara(Mexico): Universidad de Guadalajara
 - Corbeta P. (2003). Metodología y técnicas de investigación social. Madrid:McGraw-Hill/ Interamericana
 - Pedraz Marcos A, Zarco Colón J, Ramasco Gutiérrez M, Palmar Santos AM (2014). Investigación cualitativa. Barcelona: Elsevier
 - Aranzamendi Maria, Lopez-Dicastillo, Vivar Cristina (2021). Investigación Cualitativa. Eunate
- Considerase bibliografía recomendada a especificada nas seguintes materias: Fundamentos de enfermaría, Sistemas de información e comunicación en ciencias da saúde, Bases para a interpretación do coñecemento científico, Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado e todas as Enfermarías. Biblioteca Virtual en Salud
- <http://bvs.isciii.es/E/index.php> [Fisterra http://www.fisterra.com/](http://www.fisterra.com/) Centro colaborador español del Instituto Joanna Briggs [https://evidenciaencuidados.isciii.es/recursos-evidencia/institutojoannabriggs/Guía Salud](https://evidenciaencuidados.isciii.es/recursos-evidencia/institutojoannabriggs/Guía%20Salud)
- <http://www.guiasalud.es/home.asp> Universidade de A Coruña. Biblioteca <https://www.udc.es/es/biblioteca/Cochrane> Library <http://www.cochrane.es> Cuiden <https://cuiden.fundacionindex.com/cuiden/Cuidatge>
- <http://teledoc.urv.es/cuidatge/Medline> <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed> Scielo España <https://scielo.isciii.es/scielo.php> CINAHL <https://biblioteca.ucm.es/enf/cinahl> Enfispo <https://enfispo.es/Trip> Database <http://www.tripdatabase.com/> ACCESO AOS LIBROS ELECTRÓNICOS REFERENCIADOS (DE ACCESO ABERTO A TRAVÉS DA BIBLIOTECA DA UDC): Investigación en enfermería: teoría y práctica (2017): <https://elibro-net.accedys.udc.es/es/lc/bibliotecaudc/titulos/54883> Investigación para la salud (2022): <https://mieureka-medicapanamericana-com.accedys.udc.es/viewer/investigacion-para-la-salud/4> Investigación clínica y epidemiológica en enfermería (2023): <https://www-ebooks7-24-com.accedys.udc.es/stage.aspx?il=33273&pg=&ed=>

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Practicum/661G01032

Materias que continúan o temario

Observacións

Para a defensa e avaliación do TFG o estudiantado debe ter superados o resto dos créditos do Título. - Teranse en conta os principios éticos relacionados

cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

- Atendendo ás distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, nesta materia terase en conta a perspectiva de xénero velando pola non utilización dunha linguaxe sexista na aula, nos documentos desenvoltos na materia e nas actividades clínicas realizadas co alumnado.

- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas dentro da aula ou no contexto clínico, influíndo na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.

- Prestará especial atención en detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

- Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías